

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 254/2014**z dnia 26 lutego 2014 r.****w sprawie wieloletniego programu na rzecz konsumentów na lata 2014–2020 oraz uchylające decyzję nr 1926/2006/WE**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego artykuł 169,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020”) wzywa się do wzmocnienia pozycji obywateli, aby umożliwić im pełne uczestnictwo w rynku wewnętrznym, co wymaga zwiększenia ich możliwości i zaufania do transgranicznego nabywania towarów i usług, w szczególności przez internet.
- (2) Unia przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów oraz umieszczenia konsumentów w sercu rynku wewnętrznego poprzez wspieranie i uzupełnianie polityk państw członkowskich w zakresie zapewniania obywatelom pełnych możliwości osiągnięcia korzyści na rynku wewnętrznym, przy zapewnieniu im bezpieczeństwa i należytej ochrony ich interesów prawnych i ekonomicznych za pomocą konkretnych działań.
- (3) Wieloletni program na rzecz konsumentów na lata 2014–2020 („program”) powinien przyczynić się do zapewnienia konsumentom wysokiego poziomu ochrony, a także powinien w pełni wspierać realizację

ambitnych celów strategii Europa 2020 pod względem wzrostu i konkurencyjności poprzez uwzględnienie zidentyfikowanych w strategii Europa 2020 konkretnych zagadnień dotyczących agendy cyfrowej dla Europy w celu zapewnienia, aby cyfryzacja doprowadziła do rzeczywistego zwiększenia satysfakcji konsumentów, trwałego wzrostu gospodarczego poprzez przejście do bardziej zrównoważonych modeli konsumpcji, włączenia społecznego poprzez uwzględnienie szczególnej sytuacji konsumentów podatnych na zagrożenia oraz potrzeb starzejącego się społeczeństwa, a także inteligentnych regulacji, między innymi poprzez działania monitorujące rynek konsumencki, które mają ułatwić tworzenie inteligentnych i ukierunkowanych regulacji.

- (4) Komunikat Komisji z dnia 22 maja 2012 r. zatytułowany „Europejski program na rzecz konsumentów – Zwiększanie zaufania i pobudzanie wzrostu gospodarczego” („program na rzecz konsumentów”) określa ramy strategiczne dla unijnej polityki ochrony konsumentów w nadchodzących latach poprzez wspieranie interesów konsumentów we wszystkich politykach Unii. Celem programu na rzecz konsumentów jest stworzenie strategii, za pomocą której działania polityczne będą efektywnie i skutecznie wspierać konsumentów przez całe ich życie poprzez zapewnianie bezpieczeństwa udostępnianych im produktów i usług, informowanie i edukowanie konsumentów, wspieranie reprezentujących ich podmiotów, umacnianie ich praw, umożliwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości i dochodzenia roszczeń, a także zapewnienie egzekwowania przepisów dotyczących konsumentów.
- (5) Niedawne spowolnienie gospodarcze obnażyło szereg niedociągnięć i przypadków braku spójności na rynku wewnętrznym, co miało niekorzystny wpływ na zaufanie konsumentów i obywateli. Chociaż należy uznać ograniczenia budżetowe, jakim podlega obecne funkcjonowanie Unii, to jednak Unia powinna zapewnić odpowiednie środki finansowe umożliwiające realizację celów programu i powinna wspierać w związku z tym strategię Europa 2020.
- (6) Usunięcie pozostałych nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych przeszkód w prawidłowym funkcjonowaniu rynku wewnętrznego oraz zwiększenie zaufania obywateli do systemu, w szczególności przy zakupach transgranicznych, są warunkiem ukończenia tworzenia rynku wewnętrznego. Unia powinna dążyć do stworzenia właściwych warunków, aby umocnić pozycję konsumentów, wyposażając ich w wystarczające narzędzia, wiedzę i kompetencje do podejmowania rozważnych i świadomych decyzji, a także podnosząc poziom świadomości konsumentów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 89.⁽²⁾ Dz.U. C 225 z 27.7.2012, s. 217.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

- (7) W niniejszym rozporządzeniu uwzględnia się otoczenie gospodarcze, społeczne i techniczne oraz pojawiające się wyzwania, które są z nim powiązane. W szczególności celem działań finansowanych w ramach programu będzie podejmowanie kwestii związanych z globalizacją, cyfryzacją, rosnącym poziomem złożoności decyzji, jakie muszą podejmować konsumenci, potrzebą przejścia do bardziej zrównoważonych modeli konsumpcji, starzeniem się społeczeństwa, wykluczeniem społecznym oraz sytuacją konsumentów podatnych na zagrożenia. Priorytetową kwestią jest włączenie interesów konsumentów do wszystkich polityk Unii zgodnie z art. 12 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Koordynacja z innymi politykami i programami Unii stanowi kluczowy element służący zapewnieniu pełnego uwzględnienia interesów konsumentów w innych politykach. W celu promowania synergii oraz unikania nakładania się działań należy przewidzieć w ramach innych funduszy i programów unijnych wsparcie finansowe dla włączania interesów konsumentów do dziedzin, których dotyczą te fundusze i programy.
- (8) Program powinien zapewniać wysoki poziom ochrony wszystkim konsumentom, ze szczególnym uwzględnieniem konsumentów podatnych na zagrożenia, aby uwzględnić ich szczególne potrzeby i zwiększyć ich zdolności, do czego wzywa rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie strategii na rzecz wzmocnienia praw szczególnie wrażliwych konsumentów⁽¹⁾. W szczególności program powinien zapewnić, aby konsumenci podatni na zagrożenia mieli dostęp do informacji o towarach i usługach, co da im równe szanse dokonywania swobodnych i świadomych wyborów, zwłaszcza że konsumenci podatni na zagrożenia mogą mieć trudności w uzyskaniu dostępu do informacji dla konsumentów i zrozumieniu ich, a tym samym mogą być wprowadzani w błąd.
- (9) Program powinien w szczególności uwzględniać kwestię dzieci, w tym poprzez współpracę z zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia zobowiązania ich do kierowania do małoletnich odpowiedzialnej reklamy, w szczególności w celu zwalczania wprowadzających w błąd reklam internetowych.
- (10) Działania powinny zostać ustanowione w programie, który zapewni unijne ramy ich finansowania. Zgodnie z art. 54 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012⁽²⁾ niniejsze rozporządzenie ma stanowić podstawę prawną tych działań i realizacji programu. Niniejsze rozporządzenie stanowi
- rozwińnięcie oraz kontynuację działań finansowanych na mocy decyzji nr 1926/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾.
- (11) Ważne jest, aby poprawić ochronę konsumentów. Aby osiągnąć ten cel ogólny, należy ustanowić cele szczególne w dziedzinie bezpieczeństwa, informowania i edukowania konsumentów oraz wsparcia dla organizacji konsumenckich na poziomie Unii, praw i dochodzenia roszczeń, a także egzekwowania praw konsumentów. Znaczenie i wpływ środków podejmowanych w ramach programu należy systematycznie poddawać monitorowaniu i ocenie, aby ułatwić bardziej przemyślane kształtowanie polityki w interesie konsumentów. W celu oceny polityki ochrony konsumentów, a zwłaszcza konkretnych skutków przyjętych środków, należy opracować wskaźniki, których wartość należy jednak rozpatrywać w szerszym kontekście.
- (12) Ważne jest, aby zwiększyć zaufanie konsumentów. Aby osiągnąć ten cel, należy zwiększyć zakres działania, w szczególności poprzez odpowiednie wsparcie finansowe dla organizacji konsumenckich na poziomie Unii oraz europejskich centrów konsumenckich, biorąc pod uwagę to, że odgrywają one ważną rolę w przekazywaniu konsumentom informacji o przysługujących im prawach i służeniu pomocą w tym zakresie, wspieraniu konsumentów w sporach konsumenckich, zwłaszcza w zakresie dostępu do odpowiednich mechanizmów rozstrzygania sporów, a także w promowaniu interesów konsumentów w ramach właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Tego rodzaju organizacje i centra powinny mieć możliwość zwiększenia ochrony i zaufania konsumentów poprzez podejmowanie działań w terenie i nadając indywidualny charakter pomocy, informacjom i edukacji.
- (13) Niezbędne jest zapewnienie kwalifikowalnych działań, które przyczynią się do osiągnięcia tych celów.
- (14) Niezbędne jest określenie kategorii potencjalnych beneficjentów kwalifikujących się do przyznania dotacji.
- (15) Niniejsze rozporządzenie obejmuje finansową kwotę odniesienia dla programu, w rozumieniu pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁽⁴⁾, bez naruszenia uprawnień budżetowych Parlamentu Europejskiego i Rady ustanowionych w TFUE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 264 E z 13.9.2013, s. 11.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽³⁾ Decyzja nr 1926/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiającej program działań Wspólnoty w dziedzinie polityki ochrony konsumentów (2007–2013) (Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 39).

⁽⁴⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

- (16) Mając na uwadze zasady należytego zarządzania finansami, przejrzystości i elastyczności w realizacji programu, należy zezwolić na kontynuację agencji wykonawczej, jeżeli spełnione są wszystkie wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 58/2003 ⁽¹⁾.
- (17) Wydatki ponoszone przez Unię i państwa członkowskie w dziedzinie bezpieczeństwa konsumentów, ich edukacji, praw i egzekwowania tych praw powinno się lepiej koordynować w celu zapewnienia komplementarności, większej skuteczności i zauważalności, a także w celu osiągnięcia większej synergii budżetowej.
- (18) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym przewiduje współpracę w dziedzinie ochrony konsumentów między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, oraz państwami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu uczestniczącymi w Europejskim Obszarze Gospodarczym, z drugiej strony. Należy również umożliwić otwarcie programu dla uczestnictwa innych państw, w szczególności państw sąsiadujących z Unią oraz państw ubiegających się o członkostwo w Unii, kandydujących do niej lub przystępujących do Unii.
- (19) W kontekście realizacji programu, a także zważywszy na globalizację łańcucha produkcji i rosnącą wzajemną zależność rynków, należy zachęcać do współpracy z państwami trzecimi nieuczestniczącymi w programie, z uwzględnieniem wszelkich stosownych umów zawieranych między tymi państwami a Unią.
- (20) Należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do dostosowywania wskaźników określonych w załączniku II, aby uwzględnić zmiany w ramach ustawodawczych w dziedzinie ochrony konsumentów, oraz w odniesieniu do zmiany załącznika I poprzez usunięcie poszczególnych odnośnych działań w celu uwzględnienia wyników przedstawionych przez Komisję w sprawozdaniu z oceny. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednio przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (21) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjmowania rocznych programów prac. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽²⁾. Mając na uwadze, że program nie zawiera kryteriów bezpieczeństwa produktów, lecz ma na celu zapewnienie wsparcia finansowego narzędziom służącym realizacji polityki bezpieczeństwa produktów, a także zważywszy na stosunkowo niewielkie kwoty, należy zastosować procedurę doradczą.
- (22) Interesy finansowe Unii powinny być chronione przez cały cykl wydatkowania za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom, ich wykrywania oraz dochodzeń w ich sprawie, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych i finansowych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012.
- (23) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na transgraniczny charakter kwestii związanych z tymi celami możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (24) Należy uchylić decyzję nr 1926/2006/WE.
- (25) Należy zapewnić sprawne przejście, bez przerw, między programem działań Wspólnoty w dziedzinie polityki ochrony konsumentów (2007–2013), ustanowionym decyzją nr 1926/2006/WE, a niniejszym programem, w szczególności w odniesieniu do kontynuacji wieloletnich środków oraz oceny wyników poprzedniego programu i dziedzin, które wymagają większej uwagi. Ponadto należy dostosować czas trwania niniejszego programu z czasem trwania wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 ustanowionych w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 ⁽³⁾. W związku z tym niniejszy program należy stosować od dnia 1 stycznia 2014 r. Począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r., środki w ramach pomocy technicznej i administracyjnej powinny, w razie konieczności, obejmować wydatki związane z zarządzaniem działaniami, które nie zostały w pełni zrealizowane do końca 2020 r.,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Wieloletni program na rzecz konsumentów

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wieloletni program na rzecz konsumentów na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. („program”).

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiające statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi (Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. ustanawiające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).

Artykuł 2

Cel ogólny

Celem ogólnym programu jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów oraz umocnienia pozycji konsumentów i umieszczenie konsumenta w sercu rynku wewnętrznego w ramach ogólnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Aby to osiągnąć, program wniesie wkład w ochronę zdrowia, bezpieczeństwa oraz prawnych i ekonomicznych interesów konsumentów, a także będzie promował ich prawo do informacji, edukacji i organizowania się w celu ochrony swoich interesów oraz będzie wspierał włączenie interesów konsumentów do innych obszarów polityki. Program uzupełnia, wspiera i monitoruje polityki państw członkowskich.

Artykuł 3

Cele szczegółowe i wskaźniki

1. Cel ogólny, o którym mowa w art. 2, jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- a) cel I - Bezpieczeństwo: wzmocnienie i zwiększenie bezpieczeństwa produktów poprzez skuteczny nadzór rynku w całej Unii.

Do pomiarów realizacji tego celu posłuży w szczególności działalność i skuteczność unijnego systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach konsumenckich (RAPEX);

- b) cel II – Informowanie i edukowanie konsumentów oraz wsparcie dla organizacji konsumenckich: podniesienie poziomu edukacji, informacji i świadomości konsumentów na temat ich praw, opracowanie bazy dowodowej do celów polityki ochrony konsumentów, zapewnienie wsparcia organizacjom konsumenckim, w tym z uwzględnieniem szczególnych potrzeb konsumentów podatnych na zagrożenia;

- c) cel III – Prawa i dochodzenie roszczeń: rozwijanie i umacnianie praw konsumentów, w szczególności poprzez inteligentne działania regulacyjne i poprawę dostępu do prostego, skutecznego, odpowiedniego i taniego dochodzenia roszczeń, w tym poprzez alternatywne metody rozstrzygania sporów.

Do pomiarów realizacji tego celu posłuży w szczególności korzystanie z alternatywnych metod rozstrzygania sporów podczas rozstrzygania sporów transgranicznych oraz działalność ogólnounijnego internetowego systemu rozstrzygania sporów, a także wyrażona w procentach liczba konsumentów, którzy podejmują działania w odpowiedzi na napotkany problem;

- d) cel IV – Egzekwowanie prawa: wspieranie egzekwowania praw konsumentów poprzez zacieśnienie współpracy między krajowymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie prawa oraz wspieranie konsumentów poprzez zapewnianie im porad.

Do pomiarów realizacji tego celu posłuży poziom przepływu informacji i skuteczność współpracy w ramach sieci współpracy w zakresie ochrony konsumenta oraz działalność europejskich centrów konsumenckich, a także poziom wiedzy na ich temat wśród konsumentów.

Udzielanie konsumentom informacji wysokiej jakości oraz zaangażowanie konsumentów stanowią międzysektorowy priorytet, dlatego też, w miarę możliwości, wyraźnie uwzględnia się je we wszystkich sektorowych celach i działaniach finansowanych w ramach programu.

2. Opis wskaźników znajduje się w załączniku II.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 15 w celu dostosowania wskaźników określonych w załączniku II.

Artykuł 4

Działania kwalifikowalne

Cele szczegółowe, o których mowa w art. 3, są realizowane poprzez kwalifikowalne działania wymienione poniżej:

- a) w ramach celu I – Bezpieczeństwo:

1) doradztwo naukowe i analiza ryzyka w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów w odniesieniu do produktów żywnościowych oraz usług, w tym wsparcie przy wykonywaniu zadań niezależnych komitetów naukowych utworzonych na podstawie decyzji Komisji 2008/721/WE⁽¹⁾;

2) koordynacja działań związanych z nadzorem rynku i egzekwowaniem prawa w dziedzinie bezpieczeństwa produktów w odniesieniu do dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ oraz działania mające na celu podniesienie bezpieczeństwa usług konsumenckich;

3) utrzymywanie i rozbudowywanie baz danych dotyczących kosmetyków;

- b) w ramach celu II – Informowanie i edukowanie konsumentów oraz wsparcie dla organizacji konsumenckich:

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2008/721/WE z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie utworzenia struktury doradczej komitetów naukowych i ekspertów w dziedzinie bezpieczeństwa konsumentów, zdrowia publicznego i środowiska oraz uchylająca decyzję 2004/210/WE (Dz.U. L 241 z 10.9.2008, s. 21).

⁽²⁾ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4).

- 4) tworzenie i poprawa dostępności bazy dowodowej w celu kształtowania polityki w obszarach mających wpływ na konsumentów, tworzenia inteligentnych i ukierunkowanych regulacji oraz wykrywania wszelkich zaburzeń funkcjonowania rynku lub zmian w zakresie potrzeb konsumentów, stanowiącej podstawę kształtowania polityki konsumenckiej, określenia dziedzin najbardziej problematycznych dla konsumentów i włączenia interesów konsumentów do innych polityk Unii;
- 5) wspieranie poprzez finansowanie organizacji konsumenckich na poziomie Unii oraz poprzez budowanie potencjału organizacji konsumenckich na poziomach unijnym, krajowym i regionalnym, zwiększenie przejrzystości oraz pobudzanie wymiany najlepszych praktyk i wiedzy fachowej;
- 6) zwiększanie przejrzystości rynków konsumenckich oraz informacji dla konsumentów, zapewnienie, aby konsumenci dysponowali porównywalnymi, wiarygodnymi i łatwo dostępnymi danymi, w tym w odniesieniu do spraw transgranicznych, w celu umożliwienia im porównywania nie tylko cen, ale również jakości i zrównoważonego charakteru towarów i usług;
- 7) podnoszenie poziomu edukacji konsumentów przez całe życie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na konsumentów podatnych na zagrożenia;
- c) w ramach celu III – Prawa i dochodzenie roszczeń:
- 8) przygotowanie przez Komisję przepisów dotyczących ochrony konsumentów oraz innych inicjatyw regulacyjnych, monitorowanie transpozycji w państwach członkowskich wraz z oceną ich wpływu, a także promowanie inicjatyw z zakresu współregulacji i samoregulacji oraz monitorowanie rzeczywistego wpływu tych inicjatyw na rynki konsumenckie,
- 9) ułatwianie dostępu do przeznaczonych dla konsumentów mechanizmów rozstrzygania sporów, w szczególności alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym poprzez ogólnounijny system internetowy oraz tworzenie sieci współpracy podmiotów zajmujących się alternatywnymi metodami rozstrzygania sporów, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiednich środków w zakresie potrzeb i praw konsumentów podatnych na zagrożenia; monitorowanie funkcjonowania oraz skuteczności przeznaczonych dla konsumentów mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym poprzez tworzenie i utrzymywanie odpowiednich narzędzi informatycznych oraz wymianę aktualnych najlepszych praktyk i doświadczeń w państwach członkowskich;
- d) w ramach celu IV – Egzekwowanie prawa:
- 10) koordynacja działań w dziedzinie nadzoru i egzekwowania prawa w odniesieniu do rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾;
- 11) wkłady finansowe na rzecz działań prowadzonych wspólnie z podmiotami publicznymi lub organizacjami nienastawionymi na zysk wchodzącymi w skład unijnych sieci zapewniających konsumentom informacje i pomoc w dochodzeniu ich praw oraz uzyskiwaniu dostępu do odpowiednich mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym mechanizmów pozasądowego internetowego rozstrzygania sporów (Sieć Europejskich Centrów Konsumenckich).

W stosownych przypadkach działania kwalifikowalne określone w akapicie pierwszym niniejszego artykułu są doprecyzowane w załączniku I poprzez przyporządkowanie ich do działań szczegółowych.

Artykuł 5

Beneficjenci kwalifikujący się do otrzymania dotacji

1. Dotacje na działalność organizacji konsumenckich na poziomie Unii mogą być przyznawane europejskim organizacjom konsumenckim spełniającym wszystkie z następujących warunków:

- a) są organizacjami pozarządowymi nienastawionymi na zysk, niezależnymi od interesów branżowych, komercyjnych, biznesowych lub innych kolidujących interesów, a ich główne cele i działania obejmują promowanie i ochronę zdrowia, bezpieczeństwa oraz interesów ekonomicznych i prawnych konsumentów w Unii;
- b) zostały upoważnione do reprezentowania interesów konsumentów na poziomie Unii przez organizacje w co najmniej połowie państw członkowskich, które – zgodnie z przepisami lub praktykami krajowymi – reprezentują konsumentów i działają na poziomie regionalnym lub krajowym.

2. Dotacje na działalność międzynarodowych podmiotów zajmujących się promowaniem zasad i polityk, które przyczyniają się do realizacji celów programu mogą być przyznawane organizacjom spełniającym wszystkie z następujących warunków:

- a) są organizacjami pozarządowymi, nienastawionymi na zysk, niezależnymi od interesów branżowych, komercyjnych i biznesowych lub innych kolidujących interesów, a ich główne cele i działania obejmują promowanie i ochronę zdrowia, bezpieczeństwa oraz interesów ekonomicznych i prawnych konsumentów;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (Dz.U. L 364 z 9.12.2004, s. 1).

b) prowadzą wszystkie spośród następujących działań: zapewniają formalną strukturę umożliwiającą przedstawicielom konsumentów z Unii i państw trzecich udział w dyskusjach politycznych i kształtowaniu polityk, organizują spotkania z urzędnikami i organami regulacyjnymi w celu promowania i obrony interesów konsumentów w organach publicznych, określają wspólne kwestie i wyzwania dotyczące konsumenta, promują punkt widzenia konsumentów w kontekście stosunków dwustronnych między Unią i państwami trzecimi, przyczyniają się do wymiany i rozpowszechniania wiedzy fachowej i faktów dotyczących kwestii konsumenckich w Unii i państwach trzecich oraz opracowują zalecenia dotyczące polityki.

3. Dotacje na działalność podmiotów na poziomie Unii ustanowionych w celu koordynowania działań w zakresie egzekwowania prawa w dziedzinie bezpieczeństwa produktów mogą być przyznawane podmiotom uznanym w tym celu przez prawodawstwo Unii.

4. Dotacje na działania dla podmiotów ogólnounijnych, przeznaczone na opracowywanie kodeksów postępowania, najlepszych praktyk i wytycznych dotyczących porównywania cen, jakości produktu i ich zrównoważonego charakteru mogą być przyznawane podmiotom spełniającym wszystkie z następujących warunków:

a) są organami pozarządowymi, nienastawionymi na zysk, niezależnymi od interesów branżowych, komercyjnych, biznesowych lub innych kolidujących interesów, a ich główne cele i działania obejmują promowanie i ochronę interesów konsumentów;

b) działają co najmniej w połowie państw członkowskich.

5. Dotacje na organizowanie przedsięwzięć prezydencji dotyczących unijnej polityki ochrony konsumentów mogą być przyznawane organom krajowym państwa członkowskiego sprawującego przewodnictwo składów Rady, innych niż Rada do Spraw Zagranicznych, lub podmiotom wyznaczonym przez to państwo członkowskie.

6. Dotacje na działania dla organów państw członkowskich odpowiedzialnych za sprawy konsumentów oraz dla równoważnych organów państw trzecich mogą być przyznawane organom zgłoszonym Komisji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2006/2004 oraz dyrektywą 2001/95/WE przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, o którym mowa w art. 7 niniejszego rozporządzenia, lub podmiotom nienastawionym na zysk wyraźnie wyznaczonym w tym celu przez te organy.

7. Dotacje dla urzędników odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa pochodzących z państw członkowskich i państw trzecich mogą być przyznawane urzędnikom organów zgłoszonych Komisji do celów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004 oraz w dyrektywie 2001/95/WE przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, o którym mowa w art. 7 niniejszego rozporządzenia.

8. Dotacje na działania mogą być przyznawane podmiotowi wyznaczonemu przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, o którym mowa w art. 7, który jest podmiotem nienastawionym na zysk wybranym w trybie przejrzystej procedury lub podmiotem publicznym. Wyznaczony podmiot wchodzi w skład unijnej sieci zapewniającej konsumentom informacje i pomoc w dochodzeniu ich praw i uzyskiwaniu dostępu do odpowiednich mechanizmów rozstrzygania sporów (Sieć Europejskich Centrów Konsumentkich). Między Komisją a Siecią Europejskich Centrów Konsumentkich lub jego podmiotami ustanawiającymi można ustanowić partnerstwo ramowe jako długoterminowy mechanizm współpracy.

9. Dotacje na działania mogą być przyznawane podmiotom zajmującym się skargami, ustanowionym i funkcjonującym w państwach członkowskich Unii oraz w państwach Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu uczestniczących w Europejskim Obszarze Gospodarczym, które są odpowiedzialne za gromadzenie skarg konsumentów lub próbują rozstrzygać skargi lub udzielają porad, lub dostarczają informacji konsumentom na temat skarg lub zapytań i które są osobami trzecimi w odniesieniu do skargi na dany podmiot gospodarczy lub zapytania o niego złożonych przez konsumenta. Nie obejmują one mechanizmów rozpatrywania skarg zarządzanych przez podmioty gospodarcze oraz zajmujących się zapytaniami i skargami w bezpośredniej relacji z konsumentem lub mechanizmów świadczących usługi rozpatrywania skarg zarządzanych przez podmiot gospodarczy lub w jego imieniu.

Artykuł 6

Ramy finansowe

1. Pula środków finansowych na realizację programu w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. wynosi 188 829 000 EUR według cen bieżących.

2. Parlament Europejski i Rada zatwierdzają roczne środki w granicach wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 7

Udział państw trzecich w programie

Uczestnictwo w programie jest otwarte dla:

a) państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu uczestniczących w Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

b) państw trzecich, w szczególności państw przystępujących lub kandydujących oraz potencjalnych kandydatów oraz państw objętych europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i warunkami ich uczestnictwa w programach unijnych określonymi w odpowiednich umowach ramowych, decyzjach rady stowarzyszenia lub podobnych umowach.

Artykuł 8

Rodzaje interwencji i maksymalny poziom współfinansowania

1. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 wkłady finansowe Unii mogą przyjąć formę dotacji albo zamówień publicznych albo jakichkolwiek innych interwencji wymaganych do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 2 i 3 niniejszego rozporządzenia.

2. Dotacje unijne oraz ich maksymalne poziomy określone są w następujący sposób:

- a) dotacje na działalność organizacji konsumenckich na poziomie Unii, jak określono w art. 5 ust. 1 - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych;
- b) dotacje na działalność podmiotów międzynarodowych zajmujących się promowaniem zasad i polityk, które przyczyniają się do realizacji celów programu, jak określono w art. 5 ust. 2 - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych;
- c) dotacje na funkcjonowanie podmiotów na poziomie Unii utworzonych w celu koordynowania działań w zakresie egzekwowania prawa w dziedzinie bezpieczeństwa produktów oraz uznawanych w tym celu przez prawodawstwo Unii, jak określono w art. 5 ust. 3 - maksymalnie 95 % kosztów kwalifikowalnych;
- d) dotacje na działania dla podmiotów ogólnounijnych przeznaczone na wspieranie opracowywania kodeksów postępowania, najlepszych praktyk, wytycznych dotyczących porównywania cen, jakości produktu i zrównoważonego charakteru, jak określono w art. 5 ust. 4 - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych;
- e) dotacje na organizowanie przedsięwzięć prezydencji dotyczących unijnej polityki ochrony konsumentów dla organów krajowych państwa członkowskiego sprawującego przewodnictwo składów Rady, innych niż Rada do Spraw Zagranicznych, lub podmiotów wyznaczonych przez to państwo członkowskie - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych;
- f) dotacje na działania dla organów państw członkowskich odpowiedzialnych za sprawy konsumentów oraz dla odpowiednich organów uczestniczących państw trzecich zgodnie z art. 7, jak określono w art. 5 ust. 6 - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych, z wyjątkiem działań o wyjątkowej użyteczności: w takim przypadku wkład Unii w koszty kwalifikowalne nie przekracza 70 %;

g) dotacje na wymianę urzędników odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, którzy pochodzą z państw członkowskich i uczestniczących państw trzecich zgodnie z art. 7, jak określono w art. 5 ust. 7, pokrywające koszty podróży i diet;

h) dotacje na działania dla podmiotów, które zostały wyznaczone przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, o którym mowa w art. 7, jak określono w art. 5 ust. 8 - maksymalnie 70 % kosztów kwalifikowalnych;

i) dotacje na działalność krajowych podmiotów zajmujących się skargami konsumentów, jak określono w art. 5 ust. 9 - maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych.

3. Działania uważa się za działania o wyjątkowej użyteczności w rozumieniu ust. 2 lit. f), w przypadku gdy:

- a) w odniesieniu do dotacji udzielonych organom i zgłoszonych Komisji do celów rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 - bierze w nich udział co najmniej sześć państw członkowskich lub dotyczą one naruszeń, które powodują lub mogą powodować szkody w dwóch lub większej liczbie państw członkowskich;
- b) w odniesieniu do dotacji udzielonych organom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo produktów - bierze w nich udział co najmniej dziesięć państw członkowskich uczestniczących w europejskiej sieci organów państw członkowskich właściwych do spraw bezpieczeństwa produktów, o której mowa w art. 10 dyrektywy 2001/95/WE, lub przyczyniają się do realizacji działań w zakresie nadzoru rynku w dziedzinie bezpieczeństwa produktów konsumenckich przewidzianych w unijnych aktach prawnych.

Artykuł 9

Pomoc administracyjna i techniczna

1. Środki finansowe przydzielone na realizację programu można również wykorzystać do pokrycia wydatków związanych z działaniami w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które są niezbędne do zarządzania programem i osiągnięcia jego celów, między innymi z komunikacją instytucjonalną priorytetów politycznych Unii, w jakim są one związane z celem ogólnym niniejszego rozporządzenia, wraz ze wszystkimi innymi wydatkami na pomoc techniczną i administracyjną poniesionymi przez Komisję w związku z zarządzaniem programem.

2. Całkowita kwota przydzielona na pokrycie wydatków związanych z działaniami w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny wraz ze wszystkimi innymi wydatkami na pomoc techniczną i administracyjną, o których mowa w ust. 1, nie przekracza 12 % koperty finansowej przydzielonej na program.

*Artykuł 10***Metody realizacji**

Komisja realizuje program za pomocą trybów zarządzania, o których mowa w art. 58 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

*Artykuł 11***Spójność i komplementarność z innymi politykami**

Komisja zapewnia, we współpracy z państwami członkowskimi, ogólną spójność i komplementarność programu z innymi stosownymi politykami, instrumentami i działaniami Unii, w szczególności w ramach wieloletniego programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020 ⁽¹⁾.

*Artykuł 12***Roczne programy prac**

Komisja realizuje program w drodze rocznych programów prac. W ramach rocznych programów prac konsekwentnie realizowane są cele określone w art. 2 i 3 oraz działania określone w art. 4 i doprecyzowane w załączniku I.

Komisja przyjmuje roczne programy prac w formie aktów wykonawczych zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 16 ust. 2 niniejszego rozporządzenia. W tych aktach wykonawczych określa się elementy przewidziane w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, a w szczególności:

- a) realizację działań zgodnie z art. 4 i załącznikiem I do niniejszego rozporządzenia oraz indykatywny przydział zasobów finansowych;
- b) harmonogram planowanych zaproszeń do składania ofert i zaproszeń do składania wniosków.

*Artykuł 13***Ocena i upowszechnianie**

1. Na wniosek Komisji państwa członkowskie przedkładają jej informacje dotyczące realizacji i wpływu programu.

2. Komisja:

a) do dnia 30 września 2017 r.:

- (i) dokonuje przeglądu realizacji celów wszystkich środków (na poziomie wyników i wpływu), realizacji działań kwalifikowalnych określonych w art. 4 oraz działań szczegółowych, o których mowa w załączniku I, przydziału środków dla beneficjentów zgodnie z warunkami określonymi w art. 5, skuteczności wykorzystania

zasobów i jego europejskiej wartości dodanej, z uwzględnieniem rozwoju sytuacji w dziedzinie ochrony konsumentów, w celu podjęcia decyzji o wznowieniu, zmianie lub zawieszeniu środków;

(ii) przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny dokonanego przeglądu;

- b) do dnia 31 grudnia 2017 r., w stosownych przypadkach, przedkłada wniosek ustawodawczy lub, z zastrzeżeniem ust. 3, przyjmuje akt delegowany.

Sprawozdanie z oceny uwzględnia dodatkowo możliwości w zakresie uproszczenia, spójność wewnętrzną i zewnętrzną programu, zachowanie przydatności wszystkich celów, jak również wkład środków w realizację unijnych priorytetów dotyczących inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Uwzględnia ono wyniki oceny dotyczącej długoterminowego wpływu poprzedniego programu.

Bardziej długofalowe wpływy oraz zrównoważony charakter skutków programu ocenia się, mając na względzie przyczynienie się do podjęcia decyzji w sprawie ewentualnego wznowienia, zmiany lub zawieszenia następnego programu.

3. Do celów uwzględnienia sytuacji, w których w sprawozdaniu z oceny na mocy ust. 2 stwierdzi się, że działania szczegółowe określone z załączniku I nie zostały zrealizowane do dnia 31 grudnia 2016 r. oraz nie mogą zostać zrealizowane do końca okresu objętego programem, w tym również gdy te działania szczegółowe nie są już przydatne dla osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 15 w celu zmiany załącznika I poprzez usunięcie odnośnych działań szczegółowych.

4. Komisja podaje do wiadomości publicznej wyniki działań podjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

*Artykuł 14***Ochrona interesów finansowych Unii**

1. Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii poprzez stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, poprzez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje administracyjne i finansowe.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1381/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wieloletni program „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014–2020 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 62).

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Europejski Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, na podstawie dokumentacji i kontroli na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali środki od Unii na mocy niniejszego rozporządzenia.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁾ oraz rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽²⁾, w celu określenia, czy nastąpiło nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, które wywiera wpływ na interesy finansowe Unii w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem finansowanymi na mocy niniejszego rozporządzenia.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, umowy o współpracy z państwami trzecimi i z organizacjami międzynarodowymi, zamówienia, umowy o udzielenie dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji wynikające z wykonania niniejszego rozporządzenia muszą zawierać postanowienia wyraźnie uprawniające Komisję, Europejski Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

Artykuł 15

Wykonanie przekazanych uprawnień

1. Przekazanie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 3 i art. 13 ust. 3, powierza się Komisji na czas trwania programu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 3 i art. 13 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 3 ust. 3 i art. 13 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 16

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odniesienia do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 17

Środki przejściowe

1. Art. 6 decyzji nr 1926/2006/WE nadal ma zastosowanie do działań objętych tą decyzją, które nie zostały zakończone do dnia 31 grudnia 2013 r. W związku z powyższym środki finansowe przydzielone na realizację programu można również wykorzystać na pokrycie kosztów pomocy technicznej i administracyjnej niezbędnej do zapewnienia przejścia między środkami przyjętymi na podstawie decyzji nr 1926/2006/WE a programem.

2. W razie potrzeby w budżecie po dniu 31 grudnia 2020 r. można przewidzieć środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 9, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.

Artykuł 18

Uchylenie

Decyzja nr 1926/2006/WE traci moc z dniem 1 stycznia 2014 r.

Artykuł 19

Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

RODZAJE DZIAŁAŃ

Cel I

Bezpieczeństwo: wzmocnienie i zwiększenie bezpieczeństwa produktów poprzez skuteczny nadzór nad rynkiem w całej Unii

1. Doradztwo naukowe i analiza ryzyka w obszarze zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów w odniesieniu do produktów żywnościowych oraz usług, w tym wsparcie przy wykonywaniu zadań niezależnych komitetów naukowych utworzonych na podstawie decyzji 2008/721/WE.
2. Koordynacja działań związanych z nadzorem nad rynkiem i egzekwowaniem prawa w dziedzinie bezpieczeństwa produktów w odniesieniu do dyrektywy 2001/95/WE oraz działania mające na celu podniesienie bezpieczeństwa usług konsumenckich:
 - a) opracowywanie, modernizacja i utrzymywanie narzędzi informatycznych (takich, jak bazy danych, systemy informacyjno-komunikacyjne), zwłaszcza w celu umożliwienia poprawy skuteczności istniejących systemów poprzez zwiększenie możliwości eksportu danych, segregowania i uzyskiwania zestawień statystycznych, a także ułatwianie elektronicznej wymiany i elektronicznego wykorzystywania danych przez państwa członkowskie;
 - b) organizacja seminariów, konferencji, warsztatów i spotkań zainteresowanych stron oraz ekspertów do spraw ryzyka i egzekwowania prawa w obszarze bezpieczeństwa produktów;
 - c) wymiana urzędników odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa oraz organizacja szkoleń ukierunkowanych na uwzględnianie podejścia opartego na ryzyku;
 - d) konkretne wspólne działania w ramach współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa konsumenckich produktów żywnościowych oraz usług, w ramach dyrektywy 2001/95/WE;
 - e) monitorowanie i ocena bezpieczeństwa produktów żywnościowych oraz usług, w tym baza wiedzy na potrzeby przyszłych standardów lub ustanowienia innych poziomów odniesienia w dziedzinie bezpieczeństwa, a także wyjaśnienie wymogów w zakresie identyfikowalności;
 - f) współpraca administracyjna oraz współpraca w zakresie egzekwowania prawa i identyfikowalności produktów, a także rozwijania działań zapobiegawczych, z państwami trzecimi innymi niż te objęte art. 7 niniejszego rozporządzenia, w tym z państwami trzecimi, z których pochodzi większość produktów zgłoszonych w Unii jako niezgodne z prawodawstwem unijnym;
 - g) wspieranie podmiotów uznanych na mocy prawodawstwa Unii celem koordynacji działań w zakresie egzekwowania prawa między państwami członkowskimi.
3. Utrzymywanie i rozbudowywanie baz danych dotyczących kosmetyków:
 - a) utrzymywanie portalu służącego do zgłaszania produktów kosmetycznych, utworzonego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 ⁽¹⁾;
 - b) utrzymywanie bazy danych składników produktów kosmetycznych w celu wsparcia wykonania rozporządzenia (WE) nr 1223/2009.

Cel II

Informowanie i edukowanie konsumentów oraz wsparcie dla organizacji konsumenckich: podniesienie poziomu edukacji, informacji i świadomości konsumentów na temat ich praw, opracowanie bazy dowodowej do celów polityki ochrony konsumentów, zapewnienie wsparcia organizacjom konsumenckim, w tym z uwzględnieniem szczególnych potrzeb konsumentów podatnych na zagrożenia

4. Tworzenie i poprawa dostępności bazy dowodowej w celu kształtowania polityki w obszarach mających wpływ na konsumentów, tworzenia inteligentnych i ukierunkowanych regulacji oraz wykrywania wszelkich zaburzeń funkcjonowania rynku lub zmian w zakresie potrzeb konsumentów, stanowiącej podstawę kształtowania polityki konsumenckiej, określenia dziedzin najbardziej problematycznych dla konsumentów i włączenia interesów konsumentów do innych polityk Unii, w tym:
 - a) ogólnounijne badania i analizy na temat konsumentów i rynków konsumenckich w celu tworzenia inteligentnych i ukierunkowanych regulacji oraz wykrywania wszelkich zaburzeń funkcjonowania rynku lub zmian w zakresie potrzeb konsumentów;
 - b) tworzenie i utrzymywanie baz danych, w szczególności w celu udostępnienia zgromadzonych danych zainteresowanym stronom, takim jak organizacje konsumenckie, organy krajowe oraz badacze;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 59).

- c) opracowywanie i analiza krajowych danych statystycznych i innych istotnych danych. Gromadzenie w szczególności krajowych danych i wskaźników dotyczących cen, skarg, egzekwowania prawa, dochodzenia roszczeń będzie odbywać się we współpracy z zainteresowanymi stronami w danym państwie.
5. Wspieranie poprzez finansowanie organizacji konsumenckich na poziomie Unii oraz poprzez budowanie potencjału organizacji konsumenckich na poziomach unijnym, krajowym i regionalnym, zwiększenie przejrzystości oraz pobudzanie wymiany najlepszych praktyk i wiedzy fachowej:
- a) wkłady finansowe w działalność organizacji konsumenckich na poziomie Unii, które reprezentują interesy konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 1 niniejszego rozporządzenia;
- b) zwiększanie potencjału regionalnych, krajowych i europejskich organizacji konsumenckich, przede wszystkim poprzez szkolenia organizowane w różnych językach i w całej Unii oraz wymianę najlepszych praktyk i wiedzy fachowej wśród członków personelu tych organizacji, w szczególności wśród organizacji konsumenckich w tych państwach członkowskich, w których są one niewystarczająco rozwinięte, lub w tych, w których na podstawie monitorowania rynków konsumenckich i środowiska konsumpcji stwierdza się stosunkowo niski poziom zaufania i świadomości konsumentów;
- c) zwiększenie przejrzystości oraz wymiany dobrych praktyk i wiedzy fachowej, w szczególności poprzez intensyfikację działania sieci współpracy wspomaganą utworzeniem portalu internetowego przeznaczonego dla organizacji konsumenckich, oferującego interaktywną przestrzeń wymiany i współpracy oraz udostępniającego nieodpłatnie materiały opracowane podczas szkoleń;
- d) wsparcie dla podmiotów międzynarodowych zajmujących się promowaniem zasad i polityk, które są zgodne z celami programu.
6. Zwiększanie przejrzystości rynków konsumenckich oraz informacji dla konsumentów, zapewnienie, aby konsumenci dysponowali porównywalnymi, wiarygodnymi i łatwo dostępnymi danymi, w tym w odniesieniu do spraw transgranicznych, w celu umożliwienia im porównywania nie tylko cen, ale również jakości i zrównoważonego charakteru towarów i usług:
- a) kampanie informacyjne dotyczące kwestii mających wpływ na konsumentów, w tym wspólne działania z państwami członkowskimi;
- b) działania mające na celu zwiększanie przejrzystości rynków konsumenckich, na przykład w odniesieniu do detalicznych produktów finansowych, energii, technologii cyfrowych i telekomunikacji, transportu;
- c) działania ułatwiające konsumentom dostęp do istotnych, porównywalnych, wiarygodnych i łatwo dostępnych informacji na temat produktów, usług i rynków, zwłaszcza cen, jakości i zrównoważonego charakteru towarów i usług, zarówno za pośrednictwem internetu, jak i poza nim, na przykład przez wykorzystywanie porównywarek internetowych oraz działania zapewniające wysoką jakość i wiarygodność takich narzędzi, w tym do celów zakupów transgranicznych;
- d) działania mające na celu zwiększanie dostępu konsumentów do informacji na temat zrównoważonej konsumpcji towarów i usług;
- e) wsparcie wydarzeń dotyczących unijnej polityki ochrony konsumentów, które są organizowane przez państwo członkowskie sprawujące przewodnictwo składów Rady, innych niż Rada do Spraw Zagranicznych, poświęconych kwestiom zgodnym z ustalonymi priorytetami polityki unijnej;
- f) wkłady finansowe dla krajowych organów zajmujących się skargami konsumentów, mające pomóc w stosowaniu zharmonizowanej metodologii klasyfikacji i zgłaszania skarg i zapytań konsumentów;
- g) wspieranie podmiotów ogólnounijnych w opracowywaniu kodeksów postępowania, najlepszych praktyk oraz wytycznych dotyczących porównywania cen, jakości i zrównoważonego charakteru, w tym za pośrednictwem porównywarek internetowych;
- h) wspieranie działań informacyjnych dotyczących spraw konsumenta, w tym poprzez zachęcanie mediów do rozpowszechniania prawidłowych i istotnych informacji dotyczących spraw konsumenta.
7. Podnoszenie poziomu edukacji konsumentów przez całe życie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na konsumentów podatnych na zagrożenia:
- a) stworzenie interaktywnej platformy wymiany najlepszych praktyk i materiałów z myślą o podnoszeniu poziomu wiedzy konsumentów przez całe życie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na konsumentów podatnych na zagrożenia, którzy mają trudności w uzyskaniu dostępu do informacji dla konsumentów i zrozumieniu tych informacji, w celu zapewnienia, aby nie byli wprowadzani w błąd;
- b) opracowanie, we współpracy z zainteresowanymi stronami, takimi, jak organy krajowe, nauczyciele, organizacje konsumenckie i podmioty działające w terenie, działań i materiałów edukacyjnych, w szczególności poprzez wykorzystanie (na przykład gromadzenie, kompilowanie, tłumaczenie i rozpowszechnianie) materiałów opracowanych na poziomie krajowym lub w ramach poprzednich inicjatyw na różnych nośnikach, w tym cyfrowych; materiały takie dotyczyłyby na przykład praw konsumentów, w tym kwestii transgranicznych, zdrowia i bezpieczeństwa, przepisów Unii w dziedzinie ochrony konsumentów oraz zrównoważonej i etycznej konsumpcji, w tym unijnych systemów certyfikacji, a także wiedzy w zakresie finansów i mediów.

Cel III

Prawa i dochodzenie roszczeń: rozwijanie i umacnianie praw konsumentów w szczególności poprzez inteligentne działania regulacyjne i poprawę dostępu do prostego, skutecznego, odpowiedniego i taniego dochodzenia roszczeń, w tym poprzez alternatywne metody rozstrzygania sporów

8. Przygotowywanie przez Komisję przepisów dotyczących ochrony konsumentów oraz innych inicjatyw regulacyjnych, monitorowanie transpozycji w państwach członkowskich wraz z oceną ich wpływu, a także promowanie inicjatyw z zakresu współregulacji i samoregulacji oraz monitorowanie rzeczywistego wpływu tych inicjatyw na rynki konsumenckie, w tym:
 - a) badania i inteligentne działania regulacyjne, takie jak oceny *ex ante* i *ex post*, oceny wpływu, konsultacje społeczne, oceny i uproszczenie istniejącego prawodawstwa;
 - b) seminaria, konferencje, warsztaty i spotkania zainteresowanych stron i ekspertów;
 - c) tworzenie i utrzymywanie łatwo i publicznie dostępnych baz danych dotyczących wdrażania unijnych przepisów w dziedzinie ochrony konsumentów;
 - d) ocena działań podjętych w ramach programu.
9. Ułatwianie dostępu do przeznaczonych dla konsumentów mechanizmów rozstrzygania sporów, w szczególności alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym poprzez ogólnounijny system internetowy oraz tworzenie sieci współpracy podmiotów zajmujących się alternatywnymi metodami rozstrzygania sporów, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiednich środków w zakresie potrzeb i praw konsumentów podatnych na zagrożenia; monitorowanie funkcjonowania oraz skuteczności przeznaczonych dla konsumentów mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym poprzez tworzenie i utrzymywanie odpowiednich narzędzi informatycznych oraz wymianę aktualnych najlepszych praktyk i doświadczeń w państwach członkowskich:
 - a) tworzenie i utrzymywanie narzędzi informatycznych;
 - b) wspieranie rozwijania i utrzymywania ogólnounijnego systemu internetowego rozstrzygania sporów, w tym również w zakresie usług powiązanych, takich jak tłumaczenia;
 - c) wspieranie działania sieci współpracy krajowych podmiotów zajmujących się alternatywnymi metodami rozstrzygania sporów, a także wspieranie wymieniać się przez te podmioty informacjami o dobrych praktykach i doświadczeniach oraz ich rozpowszechniania;
 - d) opracowywanie specjalnych narzędzi ułatwiających dostęp do środków w zakresie dochodzenia roszczeń osobom podatnym na zagrożenia, które są mniej skłonne do dochodzenia roszczeń.

Cel IV

Egzekwowanie prawa: wspieranie egzekwowania praw konsumentów poprzez zacieśnienie współpracy między krajowymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie prawa oraz wspieranie konsumentów poprzez zapewnienie im porad

10. Koordynacja działań w dziedzinie nadzoru i egzekwowania prawa w odniesieniu do rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, w tym:
 - a) opracowywanie i utrzymywanie narzędzi informatycznych, takich jak bazy danych, systemy informacyjno-komunikacyjne;
 - b) działania usprawniające współpracę między organami oraz koordynację prac w dziedzinie monitorowania i egzekwowania prawa, w tym takie działania, jak wymiany urzędników odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, wspólne działania, szkolenia urzędników odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa oraz przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości;
 - c) organizacja seminariów, konferencji, warsztatów i spotkań zainteresowanych stron i ekspertów w dziedzinie egzekwowania prawa;
 - d) współpraca administracyjna i współpraca w zakresie egzekwowania prawa z państwami trzecimi nieuczestniczącymi w programie oraz z organizacjami międzynarodowymi.
11. Wkłady finansowe na rzecz działań prowadzonych wspólnie z podmiotami publicznymi lub organizacjami nienastawionymi na zys wchodzącymi w skład unijnych sieci zapewniających konsumentom informacje i pomoc w dochodzeniu ich praw oraz uzyskiwaniu dostępu do odpowiednich instrumentów rozstrzygania sporów, w tym mechanizmów pozasądowego internetowego rozstrzygania sporów (Sieć Europejskich Centrów Konsumenckich), obejmujące także:
 - a) opracowywanie i utrzymywanie narzędzi informatycznych, takich jak bazy danych, systemy informacyjno-komunikacyjne, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Sieci Europejskich Centrów Konsumenckich;
 - b) działania mające na celu zwiększenie renomy i widoczności europejskich centrów konsumenckich.

ZAŁĄCZNIK II

WSKAŹNIKI ZGODNIE Z ART. 3 NINIEJSZEGO ROZPORZĄDZENIA

Cel I

Bezpieczeństwo: wzmocnienie i zwiększenie bezpieczeństwa produktów poprzez skuteczny nadzór nad rynkiem w całej Unii

Wskaźnik	Źródło	Sytuacja obecna	Cel
% powiadomień RAPEX, które wywołały co najmniej jedną reakcję (innego państwa członkowskiego)	RAPEX	43 % (843 notyfikacje) w 2010 r.	Wzrost o 10 % do 2020 r.
Stosunek liczby reakcji do liczby powiadomień (poważne zagrożenia) (*)	RAPEX	1,07 w 2010 r.	Wzrost o 15 % do 2020 r.

(*) Jedno powiadomienie może wywołać kilka reakcji organów innych państw członkowskich.

Cel II

Informowanie i edukowanie konsumentów oraz wsparcie dla organizacji konsumenckich: podniesienie poziomu edukacji, informacji i świadomości konsumentów na temat ich praw, opracowanie bazy dowodowej do celów polityki ochrony konsumentów oraz zapewnienie wsparcia organizacjom konsumenckim, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb konsumentów podatnych na zagrożenia

Wskaźnik	Źródło	Sytuacja obecna	Cel
Liczba podmiotów zajmujących się skargami konsumentów, które przesłały skargi do ECCRS	ECCRS (Europejski System Rejestracji Skarg Konsumentów)	33 podmioty zajmujące się skargami konsumentów z 7 państw w 2012 r.	70 organów zajmujących się skargami konsumentów z 20 państw do 2020 r.

Cel III

Prawa i dochodzenie roszczeń: rozwijanie i umacnianie praw konsumentów w szczególności poprzez inteligentne działania regulacyjne i poprawę dostępu do prostego, skutecznego, odpowiedniego i taniego dochodzenia roszczeń, w tym poprzez alternatywne metody rozstrzygnięcia sporów

Wskaźnik	Źródło	Sytuacja obecna	Cel
Odsetek spraw rozstrzyganych przez ECC i nierozstrzygniętych bezpośrednio z podmiotami gospodarczymi, które to sprawy zostały następnie przekazane do rozstrzygnięcia w ramach alternatywnych metod rozstrzygnięcia sporów	Sprawozdanie roczne ECC	9 % w 2010 r.	75 % do 2020 r.
Liczba spraw rozstrzyganych przez ogólnounijny system internetowego rozstrzygnięcia sporów (ODR)	Platforma ODR	17 500 (otrzymanych przez ECC skarg związanych z transakcjami w handlu elektronicznym) w 2010 r.	100 000 do 2020 r.
% konsumentów wszczynających procedurę w odpowiedzi na problem napotkany w ciągu ostatnich 12 miesięcy	Tablica wyników dla rynków konsumenckich	83 % w 2010 r.	90 % do 2020 r.

Cel IV

Egzekwowanie praw: wspieranie egzekwowania praw konsumentów poprzez zacieśnianie współpracy między krajowymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie prawa oraz wspieranie konsumentów poprzez zapewnianie im porad

Wskaźnik	Źródło	Sytuacja obecna	Cel
Poziom przepływu informacji i poziom współpracy w ramach Sieci Europejskich Centrów Konsumentckich (CPC):	Baza danych sieci CPC (CPCS)	Średnia roczna dla okresu 2007–2010	
— liczba wniosków o wymianę informacji składanych wzajemnie przez organy CPC		129	— wzrost o 30 % do 2020 r.
— liczba wniosków dotyczących podjęcia środków egzekwowania prawa składanych między organami CPC		142	— wzrost o 30 % do 2020 r.
— liczba powiadomień w ramach sieci CPC		63	— wzrost o 30 % do 2020 r.
% wniosków dotyczących podjęcia środków egzekwowania prawa obsługiwanych w ciągu 12 miesięcy w ramach sieci CPC	Baza danych sieci CPC (CPCS)	50 % (okres referencyjny 2007–2010)	60 % do 2020 r.
% wniosków o podanie informacji obsługiwanych w ciągu 3 miesięcy w ramach sieci CPC	Baza danych sieci CPC (CPCS)	33 % (okres referencyjny 2007–2010)	50 % do 2020 r.
Liczba kontaktów z konsumentami obsługiwanych przez europejskie centra konsumenckie (ECC)	Sprawozdanie ECC	71 000 w 2010 r.	Wzrost o 50 % do 2020 r.
Liczba wizyt na stronach internetowych ECC	Sprawozdanie oceniające sieć europejskich centrów konsumenckich	1 670 000 w 2011 r.	Wzrost o 70 % do 2020 r.

Wskaźniki te mogą być rozpatrywane wraz z kontekstem ogólnym i wskaźnikami horyzontalnymi.